

YLIOPISTOTENTTILOMAKEPOHJA / UNIVERSITY EXAM TEMPLATE

Koskee tiedekuntia LuTK, OyKKK, KaTK, TTK, TST ja BMTK (Linnanmaan tentit) /
Concerns Faculties SCI, OBS, OMS, TECH, ITEE and BMM (Linnanmaa campus)

Tentin päivämäärä / Date of exam: 16.11.2015		Tentin kesto tunteina / Exam in hours: 4	
Tiedekunta / Faculty: OyKKK			
Opintojakson koodi, nimi ja tentin numero / The code and the name of the course and number of the exam: 724105P Johdon laskentatoimi, 2. kuulustelu			
Tentaattori(t) / Examiner(s): Janne Järvinen, Marjo Väisänen		Sisäinen postios. / Internal address 6 OyKKK	
Sallitut apuvälineet / The devices allowed in the exam:			
☐ X Nelilaskin / Standard calculator	☒ Funktiolaskin / Scientific calculator	☐ Ohjelmoitava laskin / Programmable calculator	
☐ Muu materiaali, tarkennettu alla / Other material, specified below:			
Tenttiin vastaaminen / Please answer the questions:			
☒ Suomeksi / in Finnish		☐ Englanniksi / in English	
Kysymyspaperi on palautettava / Paper with exam questions must be returned:			
☐ Kyllä / Yes		☒ Ei / No	

Tentissä on viisi samanarvoista kysymystä (max 30p). Monivalintakysymyksessä (tehtävä 1) on vain yksi oikea vaihtoehto per kohta. Oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen, väärästä -0.5 pistettä, ja vastaamatta jättämisestä 0. Tehtävän minimipistemäärä on 0.

Vastaa esseekysymyksiin käyttäen *täydellisiä virkkeitä* (ei ranskalaisia viivoja tms.).

Laskut tulee esittää siten, että niistä voidaan todeta, miten lopputulokseen päädyttiin (välivaiheet näkyville). Älä kuitenkaan kirjoita kysymyspaperiin, vaan esitä lasku vastauspaperilla.

Menestystä !

1) Valitse monivalintatehtävistä 1.1-1.6. lähinnä oikea vastaus (vain yksi oikea vaihtoehto - vastaa erilliselle vastauspaperille).

1.1 Liittyyen kustannuspohjaiseen hinnoitteluun

- Yrityksen on mahdollista tehdä operatiivsta tappiota (negatiivinen liikevoitto), vaikka jokainen tuote olisi hinnoiteltu omakustannusperiaatteella.
- Hinnanasettaja on useimmiten monopoliasemassa oleva yritys.
- Hinnanottaja tekee usein räätälöityä tuotetta asiakkaiden piirrustusten tai vaatimusten pohjalta.
- Lyhyen aikavälin hinnoittelutilanteessa tilauksen hyväksymisen relevantti kustannus on sen koko tuotantokustannus (OKA).

1.2 Liittyen edelleen kustannuspohjaiseen hinnoitteluun

- a) kustannuspohjaisessa hinnoittelussa käytetään aina tuotteen laskettuja kokonaiskustannuksia lähtökohtana, jonka jälkeen niihin lisätään tavoitevoittomarginaali.
- b) tavoitekustannushinnoittelua voidaan pitää eräänlaisena käänteisenä kustannuspohjaisena hinnoitteluna.
- c) hinnanasettaja joutuu päättämään, mitä tuotteita myydään annetulla markkinahinnalla
- d) hinnanasettajan on kannattavaa käyttää esim. hierarkkista kannattavuusanalyysia, jolla se voi tarkastella, ylittääkö markkinoilta saatu hinta tuotteen käyttämien resurssien kustannukset.

1.3 Summalisäyslaskenta

- a) perustuu kustannuspaikkakohtaiseen kustannusten tarkasteluun
- b) johtaa helposti epätarkkaan kustannusten kohdistamiseen
- c) käyttää tyyppillisesti kohdistusperusteita, jotka kuvaavat yrityksen toimintojen suorittamisen lukumäärää tai suoritusaikaa
- d) on laskentafilosofia, missä kaikkia kustannuksia pidetään tuotteen välittöminä kustannuksina

1.4 Koskien katetuottolaskentaan perustuvaa (direct costing, variable costing) vs. täyskatteellista menetelmää (absorption costing) teollisen valmistusyrityksen puoli- ja valmisvaraston inventaariarvon määrittämisessä

- a) Täyskatteellisen menetelmä yleensä aliarvioi kiinteiden kustannusten merkitystä.
- b) Katetuottolaskentaan perustuvaa menetelmää voidaan perustella sillä, että kiinteitä yleiskustannuksia ei sidota myyntikelvottoman tai vaikeasti myytävän varaston arvoon.
- c) Katetuottolaskentaan perustuva menetelmä korostaa varaston muutoksen vaikutusta tulokseen.
- d) Täyskatteellinen menetelmä kohdistaa ns. periodikustannuksia tuotteelle.

1.5 Liittyen kustannusten relevanttiuteen eri päätöksentekotilanteissa:

- a) Tuotantovälineiden uusimispäätöksissä niiden kirjanpitoarvoa voidaan useimmiten pitää relevanttina kustannuksena
- b) Jos materiaali on päätöksentekohetkellä varastossa, sitä voidaan yleensä pitää uponneena kustannuksena, jolloin vain sen jälleenhankinta on relevantti kustannus päätöksenteossa.
- c) ulkoistamispäätöksessä yrityksen kiinteän kapasiteetin käyttöasteen muutos ei yleensä ole päätöksenteon kannalta relevantti tekijä.
- d) tuotantokapeikossa päätöksenteon kannalta relevantti kustannus on tuotteen omakustannusarvo, joka suhteutetaan tuotantoa rajoittavaan tekijään (esim. konetunnit).

1.6 Yritys budjetoit joulukuun myyntinsä olevan 500 000€ ja katetuoton 275 000€. Kiinteät tuotantokustannukset ovat 137 500€ ja myynnin ja hallinnon kiinteät kustannukset 27 500€. Kriittisen pisteen myynti on tällöin:

- a) 75 625€
- b) 90 750€
- c) 250 000€
- d) 300 000€

- 2) Miksi ja missä oloissa ns. perinteinen kustannuslaskenta voi tuottaa harhaanjohtavia tuloksia? Miten tämä on otettu huomioon toimintolaskennassa?
- 3) Jakamattomien yhteiskustannusten / yhtenäiskustannusten (joint cost) kohdistamisesta yksittäiselle tuotteelle
- Minkälaisessa ympäristössä yhteiskustannuksia tyypillisesti ilmenee? Mikä olisi esimerkki-yritys? (1 p)
 - Mitä tarkoitetaan tässä yhteydessä tuotannon eroamiskohdalla (split-off point)? (1p)
 - Mitä tarkoitetaan sivutuotteella ja miten ne tulisi käsitellä tässä yhteydessä? (1p)
 - Minkälaisilla menetelmillä yhteiskustannuksia voidaan kohdistaa tuotteille (Drury)? (3p)
- 4) Aikon Oy käytti apuosastojen veloituksessa vyörytysmenetelmää. Lokakuussa välilliset kustannukset eri kustannuspaikoilla olivat seuraavat:

Kustannuspaikka	€
1. Kiinteistö (apu)	1710
2. Kuljetus (apu)	955
3. Korjaamo (apu)	718
4. Valmistus A	6400
5. Valmistus B	5100
6. Myynti ja hallinto	7400

Kiinteistön kustannukset jaetaan pinta-alan, kuljetusosaston kustannukset ajotuntien ja korjaamon kustannukset korjaustuntien mukaan. Näistä on saatu seuraavat tiedot:

	2.	3.	4.	5.	6.	Yhteensä
Pinta-alat	20	60	120	100	80	380
Ajotunnit		10	12	8	65	95
Korjaustunnit			66	52	4	122

Selvitä pääkustannuspaikkojen kustannukset käyttäen vasemmalta oikealle vyörytystä. (6 p)

- 5) Herkkyysanalyysi: urheiluvälinevalmistaja suunnittelee yhteistyössä ohjelmistotalon kanssa uutta urheilusimulaattoria, joka perustuu tietokoneohjelmiin. Simulaattori mahdollistaisi entisiä simulaattoreita realistisemman pelikokemuksen. Kahta vaihtoehtoa harkitaan. Molemmat tuotteet käyttäisivät samoja rajallisia tuotantoresursseja, joten vain toinen voidaan valita. Seuraavat ennusteet ovat käytettävissäsi:

	Jalkapallo- simulaattori	Pesäpallo- simulaattori
Myynti vuodessa (kpl)	40 000	30 000
Myyntihinta/kpl	130 €	200 €
Muuttuvat valmistuskustannukset/kpl	80 €	100 €
Kiinteät valmistuskustannukset	600 000 €	600 000 €
Kiinteät myynnin ja hallinnon kustannukset	450 000 €	1 350 000 €

a) Laske odotetut tulokset. (Älä kirjoita tähän paperiin - vastaamista varten voit jäljentää vastauspaperiisi seuraavanlaiset taulukot):

	Jalkapallosimulaattori	Pesäpallosimulaattori
Myynti		
Tulos		

(2 p)

b) Uuden tuotteen tulisi saada aikaan vähintään 200 000 € voitto. Yrityksen johto tietää yllä oleviin ennusteisiin liittyvän epävarmuuden ja haluaakin tutkia, kuinka tulos muuttuu, jos eri muuttujien arvot (myyntivolyymi, hinta, muuttuvat kustannukset tai kiinteät kustannukset) muuttuvat.

Laske jokaisen muuttujan kriittinen arvo, eli se arvo, jolla saavutetaan 200 000 €:n voitto.

Muuttuja	Jalkapallosimulaattori	Pesäpallosimulaattori
Myyntivolyymi		
Myyntihinta		
Muuttuvat kustannukset		
Kiinteät kustannukset		

(4 p)

